

IKFFs høringsvar om NOU 2023:14. Forsvarskommisjonen av 2021. Forsvar for fred og frihet

Vi lever i en verden full av kriger, militær opprustning, utvikling av stadig farligere våpen, global oppvarming, klimakrise og total ubalanse mellom fattige og pengesterke nasjoner og enkeltindivider - med framvekst av religiøs ekstremisme, politisk fascisme, millioner av mennesker på flukt og iskald krig mellom stormaktene. I denne situasjonen ville det være naturlig av en forsvarskommisjon å ta utgangspunkt i alle disse forholdene for å komme fram til en reell og helhetlig forsvarspolitik, men det gjør ikke Forsvarskommisjonen av 2021.

I alle flertallskonklusjonene er Russlands brutale okkupasjon og krigføring i Ukraina det dominerende bakteppet.

Kinas stormaktsbestrebelse sees på som en trussel på litt lengre sikt, mens USA som stormakt og EUs stormaktsbestrebelse anses som ønskelig og fredssikrende.

Russlands okkupasjon og krig i Ukraina, er like grusom som alle andre okkupasjonskriger. Denne ene krigen kan likevel ikke være det eneste grunnlaget for en helhetlig forsvarspolitik for fred og frihet.

Forsvarskommisjonens flertallskonklusjoner er basert på et forenklet og unyansert verdensbilde som stort sett ikke har tatt for seg de problemene USAs og vestlig politikk har påført verden og menneskeheten.

Kommisjonsflertallet mener at opprustning er veien til fred

Kommisjonens flertall (14 av 16 medlemmer) baserer seg på at veien til fred går gjennom våpen og opprustning. De foreslår en enorm opprustning, en opptrappingsplan med en permanent økning på 30 milliarder på forsvarsbudsjettet, og deretter årlige ekstra-bevilgninger på 40 milliarder hvert år i en 10-årsperiode til militære formål. Disse tilleggene skal plusses på dagens forsvarsbudsjett på rundt 78 milliarder kroner. Det forutsettes dessuten at det skal foregå en ytterligere økonomisk opptrapping etter første 10-årsperiode.

IKFF mener denne pengebruken er perspektivløs og vanvittig, tatt i betraktning de formidable ødeleggelsene våpnene og militær virksomhet påfører folk, natur og klima, og de enorme problemene menneskeheten samlet må løse i kampen for å redde vårt eksistensgrunnlag.

IKFF vil også peke på at den stadig voksende kløften mellom fattigfolk og rike, som vi også opplever i Norge, er en fare for en stabil og fredelig samfunnsutvikling. Derfor er en prioritering av menneskelige og økonomiske ressurser til militære formål framfor velferdspolitiske, heller ikke en freds- og sikkerhetsfremmende vei å gå.

IKFF vil på det sterkeste advare mot kommisjonsflertallets løsning, som ensidig prioriterer militær virksomhet og opprustning, fordi slik politikk skaper og genererer problemer framfor å løse dem.

Kommisjonsflertallet tar ikke hensyn til planen fra 2022 om felles sikkerhet i Europa

En ny plan for felles sikkerhet i Europa ble lagt fram våren 2022 av Olof Palme Internasjonale Senter, Det Internasjonale Fredsbyrået/IPB og International Trade Union Confederation/ITUC.

Planen «Common security 2022-report For our shared future». Denne planen bygger på velkjente FN-prinsipper, nedfelt i visjonen fra Palmekommisjonens sluttrapport fra 1982. IKFFs innspill til Forsvarskommisjonen i desember 2022 oppfordret Forsvarskommisjonen til å se nøye på denne planen.

Hovedgrunnen til at Forsvarskommisjonens flertall ikke har forholdt seg til denne planen, er sannsynligvis at flertallets grunnleggende tankegang er basert på et snevert forsvars- og sikkerhetsbegrep - at den eneste veien og framtidsmuligheten er militær virksomhet og opprustning. Det er nettopp denne tankegangen som ligger til grunn for militarismen - den største trusselen mot menneskeheten og jordas eksistens. Den militaristiske tankegangen er dominerende hos alle verdens tre stormakter og deres interessessfærer. Dette skremmer oss.

IKFF mener at Planen om Felles Sikkerhet er grunnlaget for godt forsvar.

IKFF går inn for at norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk skal baseres på Common Security 22-report og Palmekommisjonens visjon, slik det kommer fram i særuttalelsen fra kommisjonsmedlem Bjørbæk: Forsvarspolitikken må baseres på menneskehetens «..... felles sikkerhet og et løfte om felles overlevelse istedenfor trussel om gjensidig ødeleggelse.» Grunnpillaren må være «... erkjennelsen av at stater ikke kan søke sikkerhet på bekostning av andres, det kan bare bli oppnådd gjennom samarbeidstiltak.»

Norske myndigheter må samarbeide gjennom alle mulige og relevante nasjonale og internasjonale organer for å styrke forståelsen av felles sikkerhet. Den militaristiske tilnærmingen til forsvar og sikkerhet hos samtlige stormakter er farlig og truende - ikke minst fordi cybervåpen, utvikling av droner og kunstig intelligens sammen med en eskalert våpenproduksjon, gjør krig, militærøvelser og våpenutprøvinger enda farligere enn noen sinne.

Det er helt nødvendig at politikere verden over ser på menneskeheten som et stort fellesskap der jorda er vår felles eiendom. Det er bare den politikken som fremmer en utvikling som er verdig benevnelsen forsvars- og sikkerhetspolitikk for

fred og frihet.

IKFFs grunnlag er et bredt sikkerhetsbegrep med fokus på nedrustning og multilateralt, fredsfremmende samarbeid, hvor FN står sentralt sammen med en rekke regionale samarbeidsorganer, som for eksempel Arktisk Råd, Europarådet, Nordisk Råd og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa - OSSE.

Norge trenger et forsvar som ikke deltar i angrepskriger, men arbeider for å forhindre krig, og som kan bidra til å løse akutte samfunnsoppgaver og kriser i hele landet. Vi trenger kystvern, heimevern og sivilforsvar, kombinert med et desentralisert bosettingsmønster..

Kommisjonsflertallet argumenterer for nedrustning, men støtter opprustning

Kommisjonen oppfordrer i kapittel 14, «Alliert og internasjonalt samarbeid», til at Norge skal videreføre sitt internasjonale engasjement «*innen ikke-spredning, nedrustning og rustningskontroll*» og at Norge «*må fortsette å understøtte et internasjonalt system basert på folkeretten og prinsippene i FN-pakten*»

IKFF kan lett slutte seg til disse oppfordringene. Problemet er at de ikke gjenspeiler seg i kapittel 17 «Hovedbudskap og anbefalinger» som i all hovedsak dreier seg om et gedigent pengeforbruk til militære formål. Kommisjonsflertallet drøfter heller ikke hvordan det er mulig med intensivt nedrustningsarbeid med USA som verdensledende militærmakt som avtalepartner - både multilateralt i NATO og bilateralt med Norge gjennom SDCA- som ble godkjent av Stortinget i juni 2022.

IKFF går imot amerikanske baser i Norge, såkalte «omforente områder»

IKFF går imot anbefalingen fra kommisjonsflertallet om at «Norge bør vurdere å stille seg positiv til flere omforente områder». Den bilaterale SDCA-avtalen mellom USA og Norge som gir USA myndighet over fire norske områder, inneholder forsikringer om respekt for norsk lovgivning og internasjonale forpliktelser, samtidig som den har klare forbud mot norsk inngripen dersom de står i veien for USAs

militærstrategiske hensyn.

Artiklene III og IV gir USA uhindret tilgang til områdene, artikkel XI forbyr uforbeholdent norsk kontroll av USAs utstyr og artikkel XXIX avviser utvetydig alle ankemuligheter til både nasjonale og internasjonale rettsinstanser. Denne avtalen medfører faktisk at Stortinget har pålagt norske myndigheter å bøye seg for USAs atomvåpenpolitikk - noe som gir USA mulighet til å angripe først - også fra norsk jord. På bakgrunn av dette bør baseavtalen fases ut og ikke utvides, slik kommisjonsflertallet foreslår.

IKFF frykter at USAs førsteanslagsstrategi kan medføre at et atomangrep mot Russland kan komme fra norsk territorium - noe som også øker faren for russiske atomangrep mot Norge.

Kommisjonsflertallets går mot at Norge signerer FN's atomvåpenforbud

I kapittel 10, «Militærmakt», avviser flertallet norsk tilslutning til FN-traktaten om atomvåpenforbud fordi *«det ville stride mot norske NATO-forpliktelser»*.

IKFF peker på at Norge er part i internasjonale konvensjoner som forbyr landminer, klasevåpen, biologiske og kjemiske våpen. At kommisjonsflertallet mener Norge bryter sine forpliktelser ved å godkjenne atomvåpenforbudet, er tegn på at NATO/USAs interesser alltid settes foran FN's i deres vurderinger - også førsteanslagsstrategien.

Samtidig anbefaler kommisjonen i kapittel 14.4.4 at *«Prinsippene for og praktiseringen av norsk avskrekings- og beroligespolitikk bør gjøres til gjenstand for en særskilt utredning.»*

IKFF støtter Nei til Atomvåpen som ønsker en slik utredning velkommen, men som understreker at utredningen også må inneholde en vurdering av hvilken risiko kjernefysisk avskrekking innebærer: *«Det er på høy tid med en offentlig utredning om vår tids viktigste spørsmål. Er det virkelig i norsk sikkerhetspolitisk interesse å bli forsvart med atomvåpen?»*

Kommisjonsflertallet vil styrke norsk våpenindustri

I kapittel 17, «Hovedbudskap og anbefalinger», anbefaler kommisjonsflertallet at *«Norge bør bidra i den kollektive innsatsen for å styrke europeisk produksjonskapasitet, særlig innen teknologiske komponenter som halvledere, kritiske materialer og ammunisjon. Norske fortrinn på dette området må utnyttes i tråd med Norges strategiske interesser.»* Teknologi- og industridimensjonen er omtalt i mange ulike deler av rapporten, men særlig i kapittel 7, 9, 11, 12, 13 og 14.

IKFF reagerer sterkt på at kommisjonsflertallet fullstendig har utelatt beskrivelser og analyser av de enorme skadevirkningene, lidelsene og massive klimafotavtrykk moderne våpenteknologi påfører, og at de ukritisk påstår at våpenproduksjon og våpenutvikling uten videre tjener norske interesser. Vi etterlyser en gjennomgående drøfting av den uheldige politiske rollen våpenindustrien kan spille - både i fredstid og i krig - fordi fiendebilder og kriseeskalering faktisk tjener denne industriens økonomiske interesser.

Kommisjonsflertallets syn på skoleverkets oppgave

I kapittel 12, «Forsvarets egeevne», anfører kommisjonsflertallet at *«Siden kun et mindretall fra hvert årskull avtjener verneplikten, mener kommisjonen at man bør vurdere om hele årskull skal gjennomføre kurs om sikkerhet, forsvar og beredskap i grunnskole og videregående skole. Det kan være en sikkerhets- og beredskapsuke på lik linje med leirskole.»*

IKFF advarer mot at skolen skal oppdra til militarisme og forutsetter at skolens håndtering av sikkerhetsopplæring gir elevene obligatorisk mulighet til å drøfte spørsmål som hvilken og hva slags sikkerhet, sikkerhet for hvem og andre tilsvarende problemstillinger.

IKFF mener at skolens hovedoppgave må være å fremme kunnskap om voldsforebygging, fredelig konfliktløsning og freds- og ikkevoldskultur. I FN's bærekraftsmål 4.7.4 om utdanning fremheves dette som en del av kompetansebyggingen i bærekraft. Vi frykter at kommisjonsflertallets forslag ensidig er basert på å spre forståelse for militær opprustning i den vestlige verden.

Kommisjonsflertallet skjønner USAs og Vestens rolle

I kapittel 4, «Internasjonale forhold», framhever flertallet innledningsvis at «*Russlands fullskala invasjon av Ukraina 24. februar 2022 innledet en ny epoke i internasjonal politikk. Invasjonen var den endelige avslutningen på epoken etter den kalde krigens slutt fra 1991. På tross av regionale kriger, internasjonal terrorisme og en rekke andre globale kriser, var perioden 1991–2022 preget av relativ fremtids- og fredsoptimisme, økonomisk globalisering og vekst. I flere tiår har USA og andre vestlige land og institusjoner vært dominerende aktører og satt dagsorden i internasjonal politikk. Nå er den globale situasjonen i endring. På sikt er det forholdet mellom USA og Kina som vil definere den globale sikkerhetspolitiske, økonomiske og teknologiske utviklingen. Vi er allerede i en tid preget av skjerpet konkurranse mellom stater, maktforskyvning fra vest mot øst og svekkede globale institusjoner.*»

IKFF reagerer på at kommisjonsflertallet uforbeholdent karakteriserer epoken 1991-2022 med USAs og Vestens dominans som tilnærmet uproblematisk. Kommisjonsflertallet beskriver Ukraina-krigen som et brudd i utviklingen, mens den snarere er en fortsettelse og en konsekvens av utviklingen etter murens fall. Gjennom 1990-tallet pågikk krigen på Balkan, med NATOs involvering uten FNs godkjenning og med utprøving av NATOs 'out-of-area'-strategi. Siden gikk USA til angrep på Afghanistan, Irak og Syria med aktiv støtte fra NATO. Til slutt sto NATO for massiv bombing av Libya - der det norske bidraget var å slippe 588 bomber over landet.

Det er ikke belegg for å si at Kina truer verdensfreden, slik Russland gjør med sin invasjon av Ukraina og slik USAs og vestlig politikk bidrar med NATOs ekspansjon østover, inngåelsen av bilaterale militære avtaler mellom USA og flere stater langs Russlands grenser og Europas inhumane flyktningepolitikk. I tillegg bidrar alle de tre stormaktene USA, Kina og Russland til den enorme skeivfordelingen av verdens ressurser.

Når kommisjonsflertallet tegner sitt trusselbilde, nevner de de to nasjonene Russland og Kina. De

unnlater å vurdere hvordan USA eller EU som stormaktsaktører også er en trussel mot verdensfreden generelt og dermed Norges sikkerhet spesielt. Denne ukritiske og uforbeholdne troen på USA og Vesten som verdens og Norges garantist for fred og frihet er naiv.

Kommisjonsflertallet støtter norsk militær innsats i utlandet

Kommisjonsflertallet anbefaler i kapittel 14, «Alliert og internasjonalt samarbeid», å videreføre norsk støtte og deltakelse til militære operasjoner i utlandet.

IKFF slutter seg til vurderingene i særuttalelsen fra kommisjonens mindretall i kapittel 18.2 når det gjelder dette spørsmålet: «*Som rapportens kapittel 2.4.2 viser, er det to sikkerhetspolitiske premisser som kan sies å danne grunnlaget for den norske deltakelsen i kriger «out of area». Det første premisset går ut på at Norge er ikke i stand til å forsvare sitt eget territorium alene. Derfor må Norge vise seg som en god alliert, og bidra med norske styrker i internasjonale operasjoner for at USA og NATO skal komme oss til unnsetning ved krise og krig. Det andre premisset går ut på at sikkerhetsutfordringer i andre deler av verden raskt kan påvirke Norge nasjonalt og regionalt. Det er derfor riktig å delta i intervensjoner sammen med andre allierte. Etter min mening, er det grunn til å tvile på om USA legger avgjørende vekt på andre forhold enn egne interesser i sikkerhetspolitiske beslutninger. Som Henry Kissinger skal ha uttalt, «USA har ingen varige venner eller fiender, kun interesser.» For det andre bryter disse premissene med prinsippene i Folkeretten. Norges innsats i «krigen mot terror» har ført til enorme menneskelige lidelser, ustabilitet, fremvekst av flere terrorgrupper, store flyktningstrømmer og et ukjent antall mennesker som har mistet livet i en desperat flukt over Middelhavet. Historien har vist at militær intervensjon som regel fører til at konflikter spres seg, ikke det motsatte. NATO-medlemskapet befester dessverre Norge som en imperialistisk orientert stat på lag med de rike og dominerende statene i verden.*»

Kommisjonsflertallet forkaster tradisjonell norsk balansepolitikk

Kommisjonsflertallet anbefaler å forkaste den tradisjonelle norske balansepolitikken mellom avskrekking gjennom NATO-medlemskapet og det militære nærværet på grensen til Sovjet/Russland - og beroligelse gjennom blant annet samarbeidet i Barentsregionen.

Kommisjonsflertallet hevder selv at det er store forskjeller mellom forrige forsvarskommisjon, Forsvarskommisjonen av 1990, og denne. Det strategiske skillet begrunnes med at Forsvarskommisjonen av 1990 vurderte «*en verden på vei ut av en kald krig og dører som kan åpnes*», mens Forsvarskommisjonen av 2021 «*tar utgangspunkt i en forståelse av en verden på vei inn i en periode med konfrontasjon, kriser og krig og dører som lukkes Militære trusler er tilbake for fullt i Europa, og global sikkerhet og stabilitet utfordres og trues. Utviklingstrekkene tilsier at de neste 10–20 årene vil være langt mer krevende for Norges sikkerhet enn de foregående 30 årene. På noen områder må vi tilbake til mellomkrigs-tiden, for å finne en periode med så mange kriser og kombinasjoner av eksterne og interne utfordringer*».

Kommisjonsflertallet ser altså bort fra at norske myndigheter skulle ha andre muligheter enn opprustning og satsing på militære løsninger i dagens verdenssituasjon og diskuterer ikke en alternativ hovedstrategi innrettet på globalt samarbeid på tvers av stormaktsinteresser. Flertallets løsninger medfører forverring, ikke forbedringer.

IKFF frykter at den strategiske endringen sammen med den nye bilaterale baseavtalen mellom USA og Norge øker sannsynligheten for at Norge i langt større grad enn tidligere risikerer å bli en arena for stormaktskrig - som ikke handler om norske interesser, men en kamp om kontroll over naturressurser.

Kommisjonsflertallet vurderer ikke militarismens følger for klima og miljø

Selv om kommisjonsflertallet beskriver klima- og miljøkatastrofer som en krigsfare, presenterer ikke flertallet betraktninger om hva som må gjøres med de enorme klima- og miljøskadene som påføres av krigshandlinger, våpenproduksjon, våpentester og militærøvelser

i seg selv. Dermed er flertallets argumentasjon for militær opprustning basert på et mangelfullt kunnskapsgrunnlag. Kapittel 7, «Klima», konkluderes med at «Det kan være en potensiell motsetning mellom å styrke forsvarsevnen og å styrke Forsvarets klimaprofil.» Samtidig bagatelliseres problemene de selv presenterer med følgende konstatering: «Dersom nasjonal sikkerhet er alvorlig truet, vil andre hensyn enn klimamålene bli styrende.» Denne påstanden er ikke fulgt av en konsekvensanalyse. Kommisjonsflertallet toer sine hender, og hevder at det er umulig å sette militære hensyn til side, uansett hva som skjer med naturen. I dette perspektivet er klimatiltakene som anbefales lettvinde og useriøse.

IKFF mener en reell forsvars- og sikkerhetspolitikk må ha et nedrustnings- og antikrigsperspektiv som sitt strategiske utgangspunkt, ganske enkelt fordi militær virksomhet, opprustning og våpenindustri er en av de største truslene mot klimaet, og dermed jordas og menneskehetens videre eksistens.

Kommisjonsflertallet ønsker politisk enighet og bred debatt – basert på massiv opprustning

I innledningskapitlet understrekes at «*Vår evne til å forebygge, avverge og håndtere krise og krig må styrkes, og det haster. En slik styrking vil kreve bred politisk enighet og vilje til å investere i det som er aller viktigst; vår fred og frihet.*» Samtidig framheves behovet for «*en nasjonal debatt om forsvaret av Norge . . . Større langsiktighet og forutsigbarhet må til. Forsvarskommisjonen tar derfor til orde for samlende politiske løsninger: et bredt politisk forlik for å sikre en langsiktig styrking av vår evne til forsvar og beredskap*».

IKFF konstaterer at kommisjonsflertallet ønsker en debatt som fører til ensidig og bred støtte for massiv opprustning. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom måten denne utredningen er redigert på.

Kommisjonen skjuler den interne uenigheten

Kommisjonen er delt, men det synliggjøres ikke, bortsett fra i kapittel 14, «Alliert og internasjonalt samarbeid». Kapittel 14 behandler blant annet spørsmålet om nærmere

forsvarspolitisk samarbeid med EU, og det står i selve kapitlet at kommisjonen ikke er enstemmig. I dette ene spørsmålet har det vanlige flertallet på 16 blitt redusert til 14 - og da kommer både dette og det tradisjonelle mindretallet til orde i selve kapitlet. I de andre kapitlene står det ikke eksplisitt at kommisjonen er delt, og mindretallets merknader er samlet i et eget kapittel, kapittel 18.

IKFF advarer mot å usynliggjøre uenighet og dempe fri meningsutveksling. Ensretting og manglende debatt er i seg selv en risiko i den sikkerhetsmessige kompleksiteten vi lever med. Forsvarskommisjonens rapport får fram et verdensbilde som bygger opp under farlig og korttenkt militarisme ved å utelukke en rekke problemstillinger.

I vestlige myndigheters kritikk av Russland og Kina vektlegges nettopp kombinasjonen militarisme og ensretting - da er det særlig sjokkerende at Forsvarskommisjonen synes å følge en lignende praksis.

Kommisjonens mindretall utgjøres av to medlemmer. De kommer først til orde i kapittel 18 med hver sin særuttalelse. Av framstillingen i 16 av kapitlene, med unntak av kapittel 14, kan det se ut som om kommisjonen er

enstemmig - ved at alle kapitlene ender med et avsnitt som heter «Kommisjonens vurdering». Selv om mindretallet ikke er stort, burde disse avsnittene i redelighetens navn vært «Kommisjonsflertallets vurdering».

I sin særuttalelse kommenterer Synne Høyforslett Bjørbæk denne helt spesielle redigeringen på følgende gode måte: *«Et omfattende arbeid med 16 kommisjonsmedlemmer har resultert i en rapport basert på flertallsinnstillinger. Dette betyr at noen av mindretallets oppfatninger knyttet til avgjørende veivalg og konklusjoner ikke er ivaretatt i den omforente teksten. Det gjelder for eksempel forholdet til stormakter, deltakelse i militæroperasjoner og kriger «out of area», amerikansk tilstedeværelse på norsk territorium og integrering i NATO.»*

De to mindretallsmedlemmene er ikke enige i ett og alt, men standpunktene deres gjør seg samlet sett gjeldende i norsk og internasjonal fredsbevegelse. De representerer dermed viktige og nødvendige stemmer som ikke må kveles. Ingen som har en drøm om fred kan ukritisk ønske seg et folk uten motforestillinger og kritiske holdninger til statlig voldsutøvelse og uhemmet våpenproduksjon.

Helhetsperspektivet

Innledningsvis redegjøres det for Forsvarskommisjonens tre grunnleggende erkjennelser som *«må ligge til grunn for hvordan vi skal utforme politikk for å bedre vår evne til å forsvare Norge»*.

- *Norske myndigheter og befolkning må ta innover seg alvoret i situasjonen vi står i og hvordan utviklingen i verden rundt oss vil kunne påvirke norsk sikkerhet negativt.*
 - *Norske myndigheter må handle. Det er behov for en omfattende satsing på sikkerhet, forsvar og beredskap.*
 - *Norske myndigheter må erkjenne at utfordringene som møter oss vil stille krav til en mer helhetlig politikk. Forsvars- og sikkerhetspolitikken må utvikles på en måte som sikrer samvirke med våre allierte, på tvers av militær og sivil sektor og internt i forsvarssektoren.»*
- IKFF kan på ingen måte støtte den politikken

Forsvarskommisjonens flertall er kommet fram til:

- Flertallet har ikke har tatt inn over seg alvoret i situasjonen vi står i - fordi de primært ser Russland og Kina som hovedproblemet.
- Flertallet anbefaler bare opprustning som virkemiddel sammen med en uforbeholden og ukritisk norsk oppslutning om USAs og NATOs politikk - deriblant ved ikke å støtte FNs atomvåpenforbud.
- Flertallets helhetlige politikk inneholder ikke nødvendige risikoanalyser av våpenteknologisk utvikling og våpenindustriens verdensomspennende makt og innflytelse. Den drøfter heller ikke sannsynligheten for at Norge på grunn av vår sterke tilknytning til USA kan bli et offer for stormaktenes kamp om verdensherredømme og kontroll over territorier og ressurser

Veien til fred og frihet går gjennom nedrustning

IKFF og fredsbevegelsens perspektiver er nødvendige i forsvars- og sikkerhetspolitikken. Verdensproblemene er så store at veien å gå er gjennom alternativene til opprustning og militarisme.

Militarisme og opprustning har gjennom århundrer skapt nød og ødeleggelser verden over, men vurderes likevel til stadighet som de eneste rette. For å forhindre at militarismen blir enerådende ideologi i et ensrettet samfunn, må enhver regjering i demokratiets og menneskerettighetenes navn ta vare på fredsopposisjonen.

IKFF anbefaler på det sterkest å vektlegge følgende 10 forslag, når regjeringen legger fram en eventuell melding til Stortinget:

1. Bruk ressurser på å styrke FNs arbeid for multinasjonale løsninger i forhold til nedrustning, fredsforhandlinger, klima, rettferdig global fordeling og human flyktningpolitikk
2. La klima- og miljøhensyn blir et hovedgrunnlag for norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk
3. Bruk langt mer ressurser enn i dag på å styrke norsk kystvern, heimevern og sivilforsvar
4. Ratifiser FNs atomvåpenforbud
5. Vurder en deling av Stortingets Utenriks- og forsvarskomiteé, for å unngå den dominans som militært forsvar synes å ha over komiteens arbeid i dag
6. Etabler et eget Freds- eller Fredskulturdepartement for å sikre større nedrustnings- og fredsbyggende kompetanse i beslutningssystemet
7. Etabler samfunnstjeneste som et alternativ til militærtjeneste - med vektlegging på å bygge nasjonal og internasjonal kapasitet innen miljøvern, omsorg, helse og utdanning.
8. Øk forutsigbar og bred statlig støtte til frivillige organisasjoner som arbeider med freds- og sikkerhetsspørsmål, gjennom faste, romslige bevilgninger, som gir mulighet til både nærmere nordisk og internasjonalt samarbeid og bred deltakelse i norsk samfunnsdebatt
9. Styrk fredsundervisning på ulike nivå i skolen og i institusjoner og organisasjoner
10. Øk kompetansen i befolkningen gjennom god og åpen informasjon, debatt og samhandling rundt beredskap og sikkerhetsspørsmål i bred betydning av ordet

MILITARISME ER ELEFANTEN I KLIMAROMMET
Når vi snakker om klima, må vi også snakke om hvordan militarismen ødelegger miljøet.
Vi må snakke om å avskaffe krig.

Klimamålene krever internasjonalt samarbeid på tvers av landegrenser – *ikke* våpenkappløp og økt militarisering. Fred, FNs bærekraftsmål nr.16, er en forutsetning for å nå alle 17 mål.

Vi må følge FNs vei til fred og klimasikkerhet, ikke NATOs vei til opprustning.

Bli med å bygge en sterkere fredsbevegelse

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR
FRED & FRIHET **IKFF.no**

IKFF er den norske seksjonen til Women's International League for Peace and Freedom med kontorer i Geneve og New York og 12000 medlemmer verden over

IKFF arrangerer aksjoner, dialog med politikere, foredrag, markeringer, møter – gjerne i samarbeid med andre organisasjoner – og avgir uttalelser til myndighetene som denne du har i hånden.

Freds- og nedrustningsarbeid har aldri vært viktigere enn nå!
Engasjer deg!

Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe:

- Alle, også menn kan bli støttemedlem i IKFF
 - Sett deg på e-postlisten, få info
 - Bli aktiv i en fredsgruppe

Du kan bli medlem på www.ikff.no eller ved å sende e-post til ikff@ikff.no merk medlem.

www.ikff.no • www.peacewomen.org • www.wilpf.org

Følg oss på facebook: Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet